

บทที่ 1

บทนำ

1.1. หลักการ และเหตุผล

กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน เป็นสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน ประเภท
นิติบุคคล เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มผู้ใช้น้ำในแต่ละคลองซอยด้วยความสมัครใจ
เพื่อควบคุม จัดสรรน้ำในระดับคลองส่งน้ำและระดับแปลงนา ดูแลรักษาระบบชลประทาน
ระดับคูน้ำและอาจดูแลรักษาถึงระดับคลองส่งน้ำ และแก้ไขปัญหาคูอุปสรรคต่าง ๆ ในการ
ดำเนินงานกลุ่ม (วรรณ สิริทอง และโครงการจัดการน้ำในระดับไร่นา, 2535) ซึ่ง
กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานมีขอบเขตพื้นที่หนึ่งโซน หรือหนึ่งคลองส่งน้ำ หรือหนึ่ง
โครงการ มีเนื้อที่ประมาณ 3,000-10,000 ไร่ และกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารงาน
ซึ่งผ่านการเลือกจากสมาชิกผู้ใช้น้ำ จำนวน 7-15 คน มีคณะที่ปรึกษาของกลุ่ม เช่น กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน พนักงานส่งน้ำ เจ้าหน้าที่การเกษตร เป็นต้น เพื่อช่วยดำเนินการบริหารระบบ
ชลประทาน การใช้น้ำและวางแผนการผลิต (ไพศาล ช่างฉ่ำ, 2535) เช่นเดียวกันกับ
การจัดการน้ำและบำรุงรักษาชลประทานในโครงการชลประทานลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์
เริ่มก่อสร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2506 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2528 และเป็นโครงการอ่างเก็บ
น้ำขนาดใหญ่ ทดและส่งน้ำช่วยเหลือที่เพาะปลูกในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาวในอภ
ยงบประมาณ 314,300 ไร่ ฤดูแล้งประมาณ 200,000 ไร่ อยู่ในพื้นที่ 3 อำเภอ คืออำเภ
เมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด และอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และยังสามารถ
ส่งน้ำทางอาคารผันน้ำลงน้ำปาวเพื่อการอุปโภคบริโภค ช่วยลดอุทกภัยพื้นที่ได้เขื่อนลำปาว
(โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว, 2535) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว
ประกอบด้วยระบบชลประทานหลัก (Main System) และระบบชลประทานแปลงนา
(On-Farm) สมบูรณ์แล้ว(สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์, 2531) ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญห
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้น้ำ และให้มีการดูแลรักษาระบบชลประทานโดยผู้ใช้น้ำ เพื่อให้

สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โครงการจัดการน้ำในระดับไร่นาจึงจำเป็นต้องสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว ดำเนินการในระยะแรก ถึงระยะที่ 2 คือตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2530 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2535 มีพื้นที่ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน 83,500 ไร่ มีกลุ่มผู้ใช้น้ำขั้นพื้นฐาน จำนวน 335 กลุ่มและเมื่อสิ้นสุดโครงการระยะที่ 2 พ.ศ. 2535 ได้รวบรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำระดับคูน้ำและจัดให้เป็นกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน จำนวน 28 กลุ่ม (โครงการจัดการน้ำในระดับไร่นา, 2536)

ผลจากการดำเนินการไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านชลประทาน ด้านสังคม ด้านการเกษตรและรวมทั้งการจัดฝึกอบรมกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลให้เกษตรกรผู้ใช้น้ำที่เป็นสมาชิกกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้น้ำชลประทาน รู้จักหน้าที่ของตนเป็นอย่างดีและร่วมกันหากิจกรรมกลุ่มให้มีประสิทธิภาพในการผลิตทางการเกษตรสูงขึ้น อีกทั้งให้ความร่วมมือประสานงานกับเจ้าหน้าที่สนามด้วยด้านการใช้น้ำและบำรุงรักษาชลประทาน จึงนับว่ากลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานเป็นสถาบันเกษตรกรที่สำคัญยิ่ง ของโครงการชลประทาน รวมทั้งกลุ่มจะก้าวไปสู่การยกฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มของสมาชิกเอง (บุญนีย์ จาเรญศักดิ์ศรี, 2536)

จากการประเมิน เพื่อจัดระดับชั้นคุณภาพของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ที่มีอยู่ทั้งหมดในเขตโครงการชลประทานลำปาว ซึ่งดำเนินการประเมินโดยโครงการจัดการน้ำในระดับไร่นา และตัวชี้วัดคุณภาพกลุ่มประกอบด้วย ผลการดำเนินงานด้านชลประทาน ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ แล้วทำให้ทราบว่าสามารถแบ่งระดับชั้นของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานตามคุณภาพของผลการดำเนินงาน 3 ระดับ คือ ระดับ A มี 7 กลุ่ม กลุ่มระดับ B มี 13 กลุ่ม และกลุ่มระดับ C มี 8 กลุ่ม (บุญนีย์ จาเรญศักดิ์ศรี, 2536)

นอกจากนี้กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานยังประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ ปัญหาปัญหาสมาชิกไม่เคารพกฎกติกากลุ่ม ปัญหาสมาชิกไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปัญหาการหาสายอุปกรณ์บังคับน้ำ ปัญหาผู้นำไม่มีความรับผิดชอบ ปัญหาผู้นำไม่เข้าใจหน้าที่และไม่มีเวลาบริหารกลุ่ม(ไพศาล ช่างฉา, 2535)

ปัญหาที่เป็นต้นเหตุในการวิจัยครั้งนี้คือ ทั้ง 7 ที่กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานต่าง ๆ ในเขตโครงการชลประทานลำปาวได้รับการพัฒนาโดยอาศัยระบบ และรูปแบบ

เดียวกัน อีกทั้งพื้นที่รับน้ำชลประทานตั้งอยู่บนภูมิประเทศและภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน แต่เพราะสาเหตุอะไรที่ทำให้กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานเหล่านั้น มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานอยู่ในระดับที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน และจะมีเทคนิควิธีการใดที่จะช่วยพัฒนาให้กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานเหล่านั้นมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงขึ้นและเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของสมาชิกกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน

ดังนั้นการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษา เปรียบเทียบลักษณะบางประการของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ในเขตโครงการชลประทานลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการสัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่ม และสมาชิกกลุ่ม เกี่ยวกับคุณสมบัติ กิจกรรมและการดำเนินงานตลอดจนปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างว้างดั่งกล่าวจึงเป็น เรื่องที่จำ เป็น ซึ่งจะช่วยทำให้ได้สาระข้อมูลที่สามารถนำไปประกอบการพิจารณาการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน สมาชิกกลุ่ม ในเขตโครงการชลประทานลำปาว และในโครงการประเภทเดียวกันให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งด้านการใช้น้ำ การจัดการบริหารระบบชลประทาน และระบบการผลิตทางการเกษตร อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการผลิตตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ของทั้งสมาชิกกลุ่มและโครงการต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษา เปรียบเทียบกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานระดับ A และกลุ่มระดับ C ในเรื่อง

- 2.1. สภาพพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มและสภาพพื้นฐานบางประการของสมาชิก
- 2.2. การดำเนินงานกลุ่ม และผลการดำเนินงานกลุ่ม
- 2.3. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่ม
- 2.4. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการและของสมาชิกกลุ่ม

1.3.ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัย 2 ประเด็นด้วยกัน คือ

1.3.1. **สถานที่ทำการวิจัย** กำหนดเฉพาะพื้นที่ที่ดำเนินการโดยโครงการจัดการน้ำในระดับเรณู จำนวนพื้นที่ 83,500 ไร่ ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสาวาว 143,300 ไร่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ที่ดำเนินการก่อตั้งโดย โครงการจัดการน้ำในระดับเรณู จำนวน 28 กลุ่ม สมาชิกทั้งหมด 9,844 ราย

1.3.2. **เนื้อหาการวิจัย** การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน โดยใช้กรอบแนวความคิดเรื่อง ระบบชลประทาน ระบบนิเวศเกษตรและองค์ประกอบของกลุ่มผู้ใช้น้ำ กิจกรรมการดำเนินงานกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน จำนวนประเด็นของตัวแปรในการศึกษาดังนี้

1.สภาพพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน และของสมาชิกประกอบ ด้วย ระยะเวลาในการจัดตั้งกลุ่ม จำนวนสมาชิก เงินทุนของกลุ่ม จำนวนคูส่งน้ำ จำนวนพื้นที่ มีที่ทำการกลุ่ม มีศาลาเอนกประสงค์ ลักษณะพื้นที่ในการดำเนินการของกลุ่ม สถานที่ทำการเกษตรของสมาชิกห่างจากที่ตั้งของเขื่อนลำปาว ความสะดวกในการรับน้ำชลประทาน ความเพียงพอของน้ำชลประทาน ชนิดพืชหลักที่สมาชิกปลูก ชนิดพืชรองที่สมาชิกปลูก พืชฤดูแล้งที่สมาชิกปลูก การเลี้ยงสัตว์และการเลี้ยงปลาของสมาชิก สภาพพื้นฐานทั่วไปของสมาชิก ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ถือครองต่อครัวเรือนในเขตชลประทาน ลักษณะการถือครองพื้นที่ ลักษณะของดินที่ใช้ทำการเกษตร ปัญหาเรื่องดินเค็มในพื้นที่ทำการเกษตร ตำแหน่งการรับน้ำในคูส่งน้ำ ความสะดวกในใช้น้ำชลประทาน การระบายน้ำในพื้นที่ทำการเกษตร พืชหลักที่ปลูก พืชฤดูแล้งที่ปลูก การเลี้ยงสัตว์ และการเลี้ยงปลา รายได้ในภาคการเกษตรต่อปี การประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร การเป็นสมาชิกสถาบันกลุ่ม แหล่งเงินเชื่อ ปริมาณเงินเชื่อที่ใช้เพื่อการเกษตร วัตถุประสงค์ในการใช้เงินเชื่อ แหล่งความรู้ในด้านการเกษตร การมีเอกสารได้เข้ารับการอบรม การเปิดรับข่าวสารของสมาชิกกลุ่ม

2.ด้านการดำเนินงานกลุ่ม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการสร้างกฎ กติกากลุ่ม การประสานงานกับหน่วยงานราชการและเอกชน เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิก ความตื่นในการ

ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม การจัดทำแผนการส่งน้ำ ผลการดำเนินงานส่งน้ำให้สมาชิก การ
ดำเนินการรักษาสลประทานประจำปี ความร่วมมือของสมาชิกในการดูแลรักษาสลประทาน
การวางแผนการปลูกพืช การจัดหาปัจจัยการผลิตบริการสมาชิก การจัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต
ของสมาชิก การเผยแพร่ข่าวสารแก่สมาชิก การจัดหากิจกรรมหาเงินทุนเข้ากลุ่ม ด้านผู้นำ
กลุ่มเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้นำ และการดำเนินกิจกรรมของผู้นำ ผลการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
ในเรื่อง การหมุนเวียนน้ำในระดับคูส่งน้ำ การดำเนินการรักษาสลประทาน การวางแผน
การปลูกพืช การประชุมประจำปีของสมาชิก การให้คำปรึกษาแก่สมาชิกของคณะกรรมการ
กลุ่ม การแจ้งข่าวสารแก่สมาชิกกลุ่ม การจัดหาปัจจัยการผลิตต้นทุนต่ำบริการสมาชิก การ
จัดหาตลาดที่เป็นธรรมในการรับซื้อผลผลิตของสมาชิก การจัดหาป้ายแสดงรอบเวรการรับ
น้ำ การสนับสนุนของสมาชิกกลุ่มในเรื่องแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เงินสมทบ

3. ปัญหาในการดำเนินงานกลุ่ม ประกอบด้วยสภาพพื้นที่ในการรับน้ำชลประทาน ปัญหา
เรื่องทุนในการดำเนินงานกลุ่ม ความไม่สะดวกของน้ำชลประทาน ปริมาณน้ำชลประทาน
ไม่เพียงพอ คณะกรรมการไม่มีเวลาบริหารงานกลุ่ม ความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่
ของคณะกรรมการ การไม่ให้ความร่วมมือของสมาชิก ขาดแคลนวัสดุซ่อมแซมชลประทาน
ในการดำเนินงานมีปัญหในเรื่อง ความไม่รับผิดชอบของผู้นำ การไม่เข้าเยี่ยมกลุ่ม
ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การไม่เข้าเยี่ยมกลุ่มของเจ้าหน้าที่ชลประทาน
การไม่สนใจการเข้าอบรมของสมาชิก การไม่เข้าร่วมประชุมของสมาชิก การไม่เคารพกฎ
กติกากลุ่มของสมาชิก การไม่ให้ความร่วมมือของสมาชิกในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
ปัญหาที่สมาชิกประสบในเรื่อง ความไม่สะดวกของน้ำชลประทาน ปริมาณน้ำไม่พอเพียง
สภาพคูน้ำขาด ขาดรุค เสียหาย การไม่เผยแพร่มติที่ประชุมกลุ่มแก่สมาชิก ขาดปัจจัยการผลิต
ต้นทุนต่ำถูกมาให้บริการแก่สมาชิก ขาดตลาดที่เป็นธรรมในการจำหน่ายผลผลิตของสมาชิก

1.4. สมมติฐานในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานที่จัดอยู่ในระดับ A และกลุ่มระดับ C มีความแตกต่าง
กันในทุกเรื่องย่อย ๖ ในเรื่องต่อไปนี้

1. สภาพพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มและพื้นฐานบางประการของสมาชิก
2. การดำเนินงานกลุ่ม และผลการดำเนินงานของกลุ่ม
3. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่ม

1.5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษา ผู้ดำเนินการวิจัยได้กำหนดความหมาย หรือคำจำกัดความดังนี้

กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน หมายถึง สถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานประเภทหนึ่งเป็นนิติบุคคล มีขอบเขตระดับคลองส่งน้ำ หรือระบบน้ำ หรืออาจครอบคลุมพื้นที่โครงการชลประทาน กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานเกิดจากการรวมตัวของกลุ่มผู้ใช้น้ำระดับคลองส่งน้ำ (กลุ่มพื้นฐาน) หลายๆ กลุ่มที่อยู่ในขอบเขตพื้นที่ดังกล่าว มีคณะกรรมการบริหารงานกลุ่ม ซึ่งเลือกจากสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ (ไพศาล ช่างดำ, 2535)

กลุ่มผู้ใช้น้ำระดับคูน้ำ หมายถึง สถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานประเภทหนึ่งเป็นนิติบุคคล หน่วยเล็กที่สุด มีขอบเขตรับฝัดย่อย ครอบคลุมพื้นที่แจกส่งน้ำหนึ่งแฉก หรือคูน้ำ 1 สาย หรืออาจครอบคลุมพื้นที่ระดับคลองย่อย โดยโครงสร้างประกอบกันอย่างง่าย ๆ มีหัวหน้ากลุ่ม 1 คน มีสมาชิกผู้ใช้น้ำและอาจมีผู้ช่วยตามความจำเป็น (โครงการจัดการน้ำในระดับไร่นา, 2535)

ผลการดำเนินงานกลุ่ม หมายถึง ผลการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานที่โครงการจัดการน้ำในระดับไร่นาประเมินผล โดยใช้กิจกรรมที่ประเมิน คือ ด้านชลประทาน เกี่ยวกับเรื่อง การขุดลอกซ่อมแซมอาคารในคูส่งน้ำ มีแผนการขุดลอกของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนได้ดี สมาชิกให้ความร่วมมือทุกครั้งได้ดี เมื่อมีการขุดลอก พร้อมเพรียงกันหาพร้อมเพียงกัน เลิกตรงต่อเวลา งานเรียบร้อยตลอดทั้งสาย มีการปฏิบัติตามกฎกติกากลุ่ม มีการหมุนเวียนการใช้น้ำในระดับคลองย่อย การพัฒนาคลองย่อย ด้านสังคม เกี่ยวกับเรื่อง มีแผนการประชุมประจำปี มีการประชุม มีการบันทึกการประชุม การเผยแพร่มติที่ประชุมแก่สมาชิก คณะกรรมการมาครของค์ประชุม 3 ใน 4 ส่วน การเคารพและปฏิบัติตามกฎ มีกฎกติกาการใช้น้ำในระดับคลองย่อย คูส่งน้ำ มีการปฏิบัติตามกฎกติกาโดยเคร่งครัด ร่วมกันแก้ปัญหาในคูส่งน้ำได้ การประชุมประจำปีสมาชิก มีแผนการประชุมประจำปี มีการประชุม สมาชิกเข้าร่วม

มากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีการแก้ไขปัญหากลุ่มได้ด้านเกษตร เกี่ยวกับเรื่องมีการวางแผนการปลูกพืช การจัดหาปัจจัยการผลิต มาบริการแก่สมาชิก การจัดหาตลาดจำหน่ายผลผลิตของสมาชิก ด้านฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่อง การเผยแพร่ข่าวสารแก่สมาชิก สมาชิกให้ความร่วมมือในการเข้าอบรม และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม ในเรื่องการมีที่ทำการกลุ่ม การขึ้นทะเบียนกลุ่ม มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ มีระบบการจัดเก็บข้อมูล กลุ่มได้มีการจัดกิจกรรมหารายได้เข้ากลุ่ม โดยผลการประเมินครั้งนี้(โครงการจัดการน้ำในระดับไร่นา,2536)

กลุ่มระดับ A มีคะแนนจากการประเมินร้อยละ 80-100

กลุ่มระดับ B มีคะแนนจากการประเมินร้อยละ 60-79

กลุ่มระดับ C มีคะแนนจากการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 60

หลักเกณฑ์การประเมินฯ แสดงในภาคผนวก ข

หน่วยงานราชการ หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานในเขตส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ สำนักงานเกษตรอำเภอยางตลาด สำนักงานเกษตรอำเภอกมลาไสย โครงการเรณูสาธิตตัวอย่างห้วยสีทน ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 13 ศูนย์อนุรักษ์ประมงน้ำจืดเขื่อนลำปาวจังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้นำ หมายถึง ประธานและคณะกรรมการกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ที่เลือกโดยสมาชิกกลุ่ม

สถาบันกลุ่ม หมายถึง สถาบันที่เป็นสถาบันการเงินและไม่เป็นสถาบันการเงิน ที่ดำเนินการในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว

การเป็นสมาชิกสถาบันกลุ่ม หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ตั้งขึ้นในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว ทั้งที่เป็นสถาบันการเงินและที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน

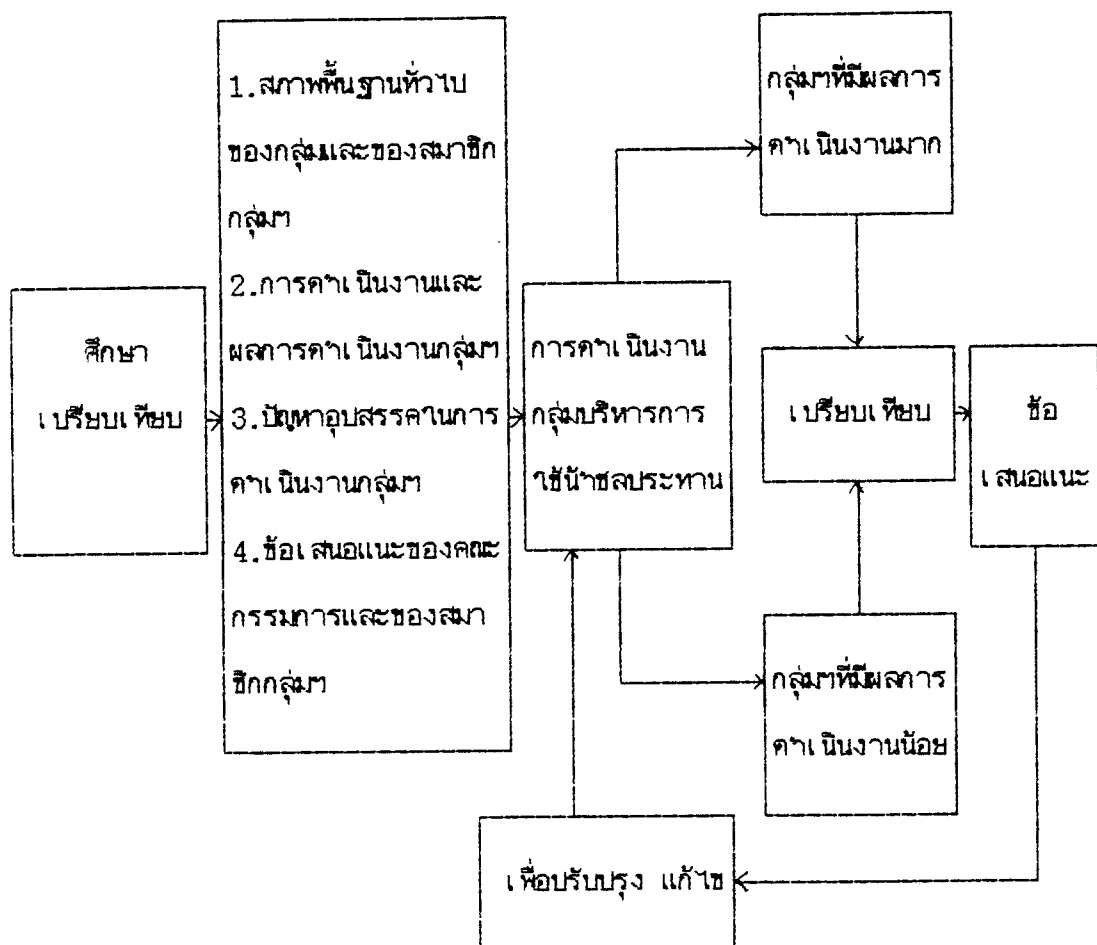
พืชฤดูแล้ง หมายถึง การปลูกพืชครั้งที่ 2 หลังจากการทานาปีของเกษตรกร โดยปลูกในเขตพื้นที่ส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว โดยหวังผลเพื่อการค้า เป็นสำคัญ

การดำเนินงานกลุ่ม หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกาที่จะดำเนินการเรื่องน้ำชลประทานเพื่อสมาชิก และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

คุณสมบัติของผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวประธาน กรรมการกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน โดยพิจารณา สถานภาพทางครอบครัว ด้านความสามารถในการบริหารงาน การตัดสินใจในการแก้ปัญหา การประสานงาน การยอมรับจากหน่วยงานราชการ ความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกกลุ่มได้ การเป็นผู้นำกลุ่มในการดำเนินกิจกรรม

1.6.กรอบแนวความคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)

กรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผสมผสานแนวความคิดในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องชลประทาน ระบบชลประทาน กลุ่มผู้ใช้น้ำ และองค์ประกอบของกลุ่มที่มีผลต่อการดำเนินงานกลุ่ม ระบบการส่งเสริมการเกษตร โดยได้แยกประเด็นที่ศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานที่มีผลการดำเนินงานมาก (กลุ่มระดับ A) กับกลุ่มบริหารการใช้น้ำที่มีผลการดำเนินงานน้อย (กลุ่มระดับ C) ในเขตโครงการโครงการชลประทานลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1.สภาพทั่วไปของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน และสภาพบางประการของสมาชิกกลุ่ม 2.การดำเนินงานและผลการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน 3.ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน 4.ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกลุ่มและของสมาชิกกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน โดยผลการศึกษาจะนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน โดยปรับปรุงในเรื่องที่มีผลการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานที่มีผลการดำเนินงานน้อย ให้มีการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานที่มีผลการดำเนินงานดีอยู่แล้วก็จะได้แนวทางการสนับสนุนให้สามารถพัฒนางานกลุ่มขึ้นไปอีก จนถึงเป็นกลุ่มนิติบุคคลในอนาคต ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการศึกษา

1.7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุน ส่งเสริม วางแผน ปรับปรุงระบบและรูปแบบการดำเนินงานกิจกรรมกลุ่มบริหารการใช้ดุลพินิจ ในเขตโครงการชลประทานลพบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ที่กลุ่มบริหารการใช้ดุลพินิจตั้งอยู่